Un ospătar la curtea regelui Melos: APOSTOL APOSTOLIDE

(Mircea Bunea, septembrie 2005)

Știam de la Valeriu Braniște că, fără contribuția unor aromâni precum Șaguna, Mocsonyi și Gojdu istoria noastră națională ar aduce mult cu un balon din care s-a scurs hidrogenul; știam de la Nicolae Iorga că începuturile medicinei românești sunt marcate și legate tot de aportul unor aromâni, și că, ulterior, numele unor Paciurea-Mețova, Asachi, C. Esarcu, Obedinaru, Toma Ionescu, A. Leonte, Gerota, Ghiulamila, Dudumi, Danielopol au devenit de referință nu numai între Carpați și Dunăre, ci chiar și în galaxia Hipocrat; știam că gloria armiei române au făcut-o și generalii Darvari, I. Papană, Macridescu, Coandă, Niculeanu, Uică ș. a. ale căror familii și-au avut rădăcinile în cele mai îndepărtate cătune din Pind și Macedonia; știam că filosofia românească îi datorează enorm aromânului Cezar Papacostea, și nu numai...; știam că universitarii români își fac un titlu de glorie pentru că alături de ei, la catedră, au slujit învățământul superior și aromânii Caragiani, A. Naum, Iuliu Valaori, George Murnu ...; știam că aromânii s-au implicat și în politica românescă (Menelas Ghermani, ministrul de finanțe în guvernul Lascăr Catargiu, Eugen Carada, intim al lui Ion Brătinu, genial organizator al Băncii Naționale, apoi Alexandru Djuvara, Mihail Ferechide, cel mai autoritar președinte pe care l-a avut Parlamentul Român și chiar Tache Ionescu, despre care s-a spus că-și datora vioiciunea intelectuală șuviței de sânge macedonean care-i străbătea vinele...).

Au fost aromânii aceștia, iar lângă ei mulți alții – nu-i mai amintesc pentru că mi-ar epuiza spațiul tipografic – muncitori și destoinici, mânați de dorul îmbogățirii, bărbați de vastă cultură, cu profunde sentimente naționale românești, gata de luptă și de jertfă, oameni umblați, cu frică de Dumnezeu, meticuloși, ambițioși, aprigi în toate, cu privire ageră și zeflemeaua pe buze. De regulă, nota lor comună a fost bunăstarea – nu întâmplător s-au numărat printre pilonii de bază ai burgheziei românești -, o solidaritate și o afecțiune familială ieșite din tiparele obișnuite și o sete de carte și de învățătură cu totul remarcabile. Ceea ce n-am știut – și nici nu mi se părea a fi credibil – este că și unii aromâni de extracție modestă au reușit să se plaseze în prim planul vieții social-politice și culturale românești.

Despre unul dintre aceștia din urmă scrie în cea de a 85-a (!) sa carte strălucitul și infatigabilul muzicolog, critic muzical, lexicograf și profesor universitar care este Viorel Cosma. Titlul op-ului apărut pe piață zilele trecute: **Apostol Apostolide. Un pitoresc meloman bucureștean (1892-1965)**. Nu vreau să vă răpesc plăcerea lecturii. Mă limitez la a semnala doar că maestrul Viorel Cosma însuși vorbește despre acest nou volum al său ca fiind o mică „aventură” de muzicolog care își permite să iasă o clipă din febra lexicoanelor (am citat o parte a dedicației cu care m-a onorat, motiv pentru care îi mulțumesc și pe această cale). La care am să adaug și câteva dintre opiniile unor corifei ai culturii românești, consemnate în lucrare, despre **Apostol Apostolide**:

„Ce păcat că omul acesta nu este pus la locul ce-l merită deoarece posedă cele mai naturale însușiri în domeniul criticii în artele plastice și muzică” (George Enescu, compozitor).

„Tot ceea ce a strâns, punând cu generozitate la dispoziția oricărui iubitor sincer de artă, a strâns din leafa cinstită pentru care a muncit o viață întreagă, onorându-și breasla. Lucrările din colecția

sa, nu o dată au fost împrumutate spre a reprezenta, la retrospectivele importante, pictura românească în tot ceea ce are mai prețios” (Corneliu Baba, artist plastic).

„El a înțeles încă de la început să-și împartă bucuriile lui artistice cu alții, nu și-a rezervat egoist numai pentru sine muzica și pictura cumpărată. A deschis larg ușile căsuței din Dealul Spirei și ani și ani de zile a primit oamenii dornici să vadă și să audă lucrări frumoase” (Ion Dumitrescu, compozitor).

„Stând ultima oară de vorbă cu el, la un colț de stradă, reflectam la resursele nesecate ale poporului nostru în oameni vrednici, voluntari, stăruitori, într-un cuvânt, în oameni de nădejde. Un astfel de om a fost colecționarul Apostol, răzbitor ca strămoșii săi aromâni, prin neostenită muncă onestă, ars de flacăra iubirii de artă, mistuit de pasiunea de a strânge, dar și de nobila năzuință , de a lăsa neamului său, patriei lui adoptive, comoara strânsă din greu, de-a lungul unei vieți de trudă și privații” (Șerban Cioculescu, critic literar).

„Unul dintre cei mai pricepuți și entuziaști melomani ai țării noastre” (Mihail Jora, compozitor).

Ce ar mai fi de adăugat?

Doar atâta: În anul 1914, după ce lucrase în meseria de picolo, s-a angajat chelner de vagon restaurant pe relația București-Paris. **Apoi, o viață de om** – mai puțin cei șase ani de pușcărie comunistă pe care i-a făcut fără să fi fost judecat! – **a fost ospătar la restaurantul Continental; apoi, tot ospătar, dar la crâșmele de cartier...**